

რეპორაჟი

კვირული ორგანო

სრულიად საქართველოს ახალი მფარველის კავშირი

№ 3

კვირა 4 თებერვლის 1923 წ.

მისამართი: ტფილისი, ხელოვნების სასახლე სერგ. ქ. № 13 ტელ. 17-51

ფასი 10 თასი მან

საგი საულაპი

Еще кого не досчитались вы?
Кто изменил пленительной при-
вычке?
Чей глас умолк на братской пере-
кличке?
Кто не пришел? Кого меж вами нет?

А. Пушкин.

ჩვენი კავშირი მე მაგონებს იმ „ოც-
დაათს“, რომელთაც მიმართავს პუშ-
კინი თავის ლექსით.
ახალი მწერლობა შეერულია ერთ
კავშირად არა მარტო შემოქმედებით,
არამედ სიყვარულითაც.
და ჩვენს ვიწრო ოჯახს, განათებულს
სიყვარულით, თანდათან აკლდება ძვირ-
ფასი სახელები.
ზარზან ორი საფლავი: პოეტისა
ლილი მუხარბია; პოეტი გიონ საგა-
ნელი.
წლებს ამ ძვირფას საფლავებს

ემატება ახალი სამარე: პოეტის შალვა
კარმელი.
სამივე სიკვდილი სხვანაირი: საგა-
ნელი—თავისმკვლელო; ხოლო ორი მეო-
ცნებე ნიაშირი: ლილი მუხარბია და
შალვა კარმელი—მსხვერპლი ტუბერკუ-
ლოზის.
სამივე სიკვდილი ორმაგად სამწუხა-
რო: სამივენი იყვნენ ყველაზე ახალგაზ-
და წვერები ჩვენი წმინდა კავშირის.
მათი სახით ჩვენ ვგლოვობთ ჩვენს უმ-
ცროს დას და ჩვენს უმცროს ძმებს.
ეს სახელები დარჩება ჩვენთვის
მუდმივ მოსახარად. ჩვენი კავშირის
დღეს, როცა ყოველწლიურად „ოც-და-
ათი“ ერთად შევიკრიბებით, ამ სამი
უმცროსი პოეტების ადგილები ისევ
ცალკე დარჩება. მათ ადგილს ვერა-
ვინ დაიჭრის, რადგან ისინი ისევ ჩვენ-
თან გვეგულდება. და ჩვენ გვჯერა, რომ
პაუზის მიერის დროს ისინი შემოვივით-
რებენ თავიანთ ხმებს.

კარმელი—მართალი.

1915 წელს შემოდგომაზე ჩემთან
მოვიდა ბავში, რომელმაც დამიტოვა
რეველი ლექსების და თითქმის ვერა-
ფერი ვერ მოხარა. ის აყო როგორც
ნიბლია, გადავიფიქრე ლექსები და იმ
ღამსვე წავედი ვალერიან გაფრინდა-
შვილთან. ბავშვი შთაგონებდა, ჩვენ
დავინახეთ მიმავალი ძმა ჩვენს ორდენ-
ში შალვა კარმელი. ••• დღიდან ჩვენ
ძმები ვიყავით. როდესაც ქუთაისი
მთელს შეზღვევლობით, ხედავ ცის-
ფერი ყანწების პირველ რეველს, შალვა
კარმელი მას ზღვრით ატარებდა, და ის
გახდა წვერი ჩვენი ღამეების, და ჩვენი
მარტოობის. ის მუდამ სუსტი და გაფ-
თიერებული იყო. ჩვენ მას ვეფერებო-
დით, ვამბობდით, თუმცა გვეზინოდა,
მითუმეტეს მაშინ, როდესაც ის ყოვე-
ლთვის ღებდა სიკვდილის ამბავს. ეს
ორი კუბო, მან შემდეგში გააზღაპრა
ვარდის სურნელებით დაწვრილ ლექ-
სებში.

ლობით, ის ყოველთვის საცვირველი იყო.
ის რითაზე ზეპირობდა ისევე, როგორც
თავის ტუბერკულოზს. მისი ლექსი
ხშირად გაუგებარი იყო, მაგრამ არა-
სოდეს არ იყო გაუგებარი მისი რითაზე.
ყველაზე დიდი სიხარული ცხოვრებისა
იყო მისი წიგნი ლექსების „მამილონი“,
ეს წიგნი იყო მისთვის იმედი, ამ წი-
გნით გრძნობდა. ის, სიკვდილს, თუმცა
იცოდა რომ მისი ფილტვები ჭკნებოდნენ
და იცოდა რას ნიშნავდა ხშირი სისხლი
მის ზარზე.
შალვან აღდგომას, მან ყოველთვის
სიციხიანი ხელით მომბატანა სიონიდან
სანთელი, და აღდგომის სურფაზე ის
რის მესტ ვერაფერს სვამდა.
უკანასკნელ თვეში ჩვენ უკვე დაე-
რწუნებით, რომ შალვა კარმელი ქუ-
თაისიდან ვეღარ დაგვიბრუნდებოდა.
პირველი ტრაგედია-ყანწების. ჩვენ
წავიღებთ ქუთაისში პირველ გვირგვინს
პოეტების ორდენის სახელით.
ყველაზე უფროსი ძმა. ყველაზე უფ-
როსად და გაფთხებული. დაკარგვით
ქუთაისში უბედურად დღურავის ფი-
რქო ქობნი. ამ ქობიდან ხუთშაბათს
გამოვიტანთ მეოთხე კუბოს ამოწვე-
ტილ შვილებისს.

შალვა კარმელი.

შალვა კარმელი ჩუქურთმების ოს-
ტატი იყო პოეზიაში. ყველი მისი ლე-
ქსი ამოჭრილი იყო მარმარილოზე თუ
საილენზე მის როგორც მკვარეულს
იტაცებდა რითმა, და ლექსის გამართუ-

მოკვდა... ასე ატირებდა მისს ლე-
ლუქ ლაქორგს და ასეთი იყო თვითონ
მისი ეპიტაფია.
შალვა კარმელი ჯერ სულ ბავში
იყო, თუ ტუბერკულოზს არ მიეცა მის-
თვის სიკვდილის დადევნება და ელვა-
რის დაწველა მაშინ ის ვერც კი მოას-
წვრებდა პოეტად გახდომას; მაგრამ
თვითონ ეს სენი თავის მსხვერპლს, მა-
ინც აძლევს საშუალებას ფიქრით გაი-
როს ადამიანის ცხოვრება... ეს არის,
რომ თვითონ ფიქრით დასუსტავს ჯერ
გაუშლელ ყრმას. ამიტომ შეიძლება
თქვას, რომ კარმელი უთუოდ დასრუ-
ლებული პოეტი იყო... ტემით, ხმის
დაწვრილებით და თავის ბედის გამოტე-
რებით... მე მესმის ამაღამ ეს ატირებული
ქიანური პატარა ბავშვის, რომელიც
თვითონ მითრის თავის თერაპუტოს.
რაც არ უნდა მისტიური იყოს სი-
კვდილი და საშიშარი პარადოქსალი

შეღარება, მაინც მართალია პოეტი,
რომელმაც აღიარა პოეტის კარიერათ
ეს ტრიუმფი. „თავის მკვლელობა, კლექი
და სიკვდილი“... ტუბერკულოზი აკეთილ-
შობილეს სიკვდილს, ეს გულგრილი გა-
დასვლა ყოფნის გადაღმა-თვითონ ტემია
პოეზიის... და არის გამართლება იმაში,
როცა დადგება წამი, შენ თვითონ შე-
გვიმინდება გულგრილობის და სკესისის
და ცრემლები თვითონ მოდიან. და ან
ვინ დაიზოგავს ცრემლებს ამ ბავშვის-
თვის, რომელიც ადრე გადაფრენილ
ბარტყევით ერთხელ სიხარულით მოე-
ლონა ტფილისის ქუჩებს. რომ გვეჩვენე-
ბოდა ჩვენ პოეტებს, და შემდეგ საშუა-
დამო დავემუხურებოთ თავის სიკვდი-
ლით.

თვითონ მივანო შალვა კარმელმა
თავის სასაფლაოსათვის მდუმარე „მკვდარ
ბრიუდეს“ და ბავში, რომელიც ყოველი
წამი თავისი მოკლე სიკვდილის ყველა-
ზე უფრო ნაწველები იყო პოეტის სახე-
ლით... ნაკვდება ისე, რომ ერთი პო-
ეტი არ ესწრება მის სიკვდილს... არ
შეიძლება შეცოდება პოეტის, რომე-
ლიც დამწვარია შემოქმედების ცეც-
ხლით, მაგრამ ეს არის სხვა შეცოდება.
აქ შენი თავი უფრო გეცოდება.
მე მაინც ვიხსენებ მისი ლექ-
სები, რომელიც მე დაგვიტოვა „საქა-
ნელი“... მე მაშინვე ვამბობოვ ვი-
მე სინაზე და დორის სისრულემ, წვე-
დე ჩემი შეგებრების უფრო აღრმავებ-
დენ ჩემსიყვარულს ამ მოკრძალებულ და
უნახეს ბავშვისადმი, რომელსაც ერთი

შალვა კარმელი.

შალვას უყვარდა თავამეტებით ქა-
რთული პოეზია და ის იყო შესანიშნავი
მეტონიმე მთელ თანამედროვე პოეზიის.
ბევრი ახალი რითმები შესწავლა შალვამ
ქართულ პოეზიას. თავის მტერს—ტუ-
ბერკულოზს ის თითქმის არ ეგებოდა
თავის ლექსებში. ალბათ მწელია ფაში-
ლიარობა თუნდაც შემოქმედებით იმ
კომპარულ სენთან—რომლის სახელია
თვითმპრობელი ტუბერკულოზი.
მორის როლიან—პოდლერის მე-
კედრემ, ფრანგულ პოეზიის ყველაზე
უფრო დიდმა სვერასტენიკმა დაახა-
სიათა თავისი შემოქმედება, როგორც
„ავონია კიდევ შეცვებული სიგეის.“
შალვამ ამბილა თავისი სულგრი-
ლანება ქლით გამოწვეული სონეტში
რომელშიდაც მიმართავს ორ მგლოვია-
რე დას—მეფისქალს ტრაუტენში.
კარგი რომ ჩემში ნიღაბებით მამა-
კაცია,
და ვიტან გრიგულს, სასიკვდილოთ გუ-
ლს რომ ავიყურებს,
თორემ ვიხიბო და ვეცრავის ვერ
ვთხოვ ლაყურებს.

საყვედური არასდროს არ წამოკლდნია,
და რომელმაც იცოდა ჩვენი ლექსები,
როგორც შეიძლება არც თვითონ ავტო-
რებმა იცოდნენ. იმიტომ იყო, რომ თუ-
ცა ის დაცლებული იყო ხნით „ცის-
ფერ ყანწებს“ მაინც შემივინდა ამ ორ-
დენში... თუ „ცისფერ ყანწების“ გა-
მართლება როგორც ორდენის, არის
მისტიური სიყვარული, სამუდამო მეგო-
ბრობა და ძმობა, მაშინ შალვა კარმე-
ლი იყო უმცროსი და საყვარელი ძმა
ბენიამინ... და ჩვენ ვწუხვართ ყოველ იმ
დღისთვის, რომლის მიმატებაც შეიძ-
ლებოდა მისი სიკვდილისთვის, თუმცა
განწირვა ალბად მას დაებედა ისე,
როგორც პოეტობა. იყოს კოორდინული
ამ „ბავშვის მოგზაურობა“ ანთებულ სუ-
ლით და „განაწამებ ლაყურებით“ იმ
ქვეყანაში სადაც პოეტები კიდევ შეე-
დებიან ერთმანეთს სულს ატირებით.
მისი სტეტიკა სულს ატირებით. მისი
სტეტიკა სული და უცოდველი ყრმის
ცხოვრება სამუდამო მოგონება პოეზიის
სიწმიდის... და გამართლება ამ სტრი-
ქონების იყოს ის ცრემლები, რომელიც
დადენება პირველს დაღუპულ მართლა
ხორციელ ძმას ჩვენი ორდენისს, რომ-
ელმაც კარმელი მონოზონის სიწმიდით
გაიძაბა თავისი სხვა პოეზიაში და წუ-
თიერ ჩვენებით დაადა ჩვენი სული სა-
მუდამო სიყვარულით და სამუდამო
ატირებით.

შალვა კარმელი.

შალვა კარმელის
ავონია ფარული და მით უმეტეს წამე-
ბული, შკეის ამ „ლაყურებით.“ თით-
ქმის ის გადმოსრული იყო როგორც
თევზა წყლის სტიქიებიან ხმელეთზე
და იხიზროდა. მისი აქამდის დაუფასე-
ბელი შედეგია „სანთელი“—ქლიქის
ამღერება.

შალვა კარმელი.

შალვას უყვარდა ევოლუტური თემები:
ბაბილონი, სარდანაპალი, კართაგენი,
სემირამიდის ბალი, ერანი, რუდის აქ-
ლი სალამის ტრიუმფი. ამ თემების დაე-
შევაში ის იყო ნამდვილი პარანსელი,
იმევე დროს შალვა კარმელი აფასებდა
პოეტებს—სიმეოლისტებს: ბოდლერს,
პოლ პერლენს, გელსანისის გმირს „გა-
დაგვარებულ თავადს ღვხესენტს.“
როგორც ნამდვილი პარანსელი ის
ამშვენებდა თავის ლექსებს მდიდარი
და უეჭველი რითმებით. ასონანსი იწ-
ვითი სტრუქტურა მისი ლექსების.
თითქმის პროვიდენციალურია ეს
სტრიქონები ლექსიდან: „ქუთაისი-მკვ-
რი ბრუდჯე.“
„გუშინ ვაგონში ფერმკრთალები შე-
ზობდენ ქლიქს.“
„სროლა ველებს სექტორებათ უღისსე,
მედიკე,
„მე კი მართობდა მხოლოდ ერთი ძვირ-
ფასი ლექსი:
„მიმქონდა ხსოვნა ელენისი მემე-
თისკენ“.
მკვდარი ქალაქი გაიღვიძე: მოვიდნენ
მტრები
და მოახლოვდა შებრძობება, სითეა-
რე დილის,
დაუტირებლად შენ ცოფიან გრიგალში
კრები,
როს ყველა ცრემლი დაუტოვე საყ-
ვარულ ტფილისს.
მშობლო მიწავ! ორივენი ვართ ჩვენ
წყველი
და ვერ ავცდებით დამარცხებას, სი-
რტყელის, ეშაფორს,
ამევე ლექსში არის ასეთი მოთუოდ-

ნელი სახეები: „და დამდებიან ოცნე-
ბები როდენიანებთან“... „როგორც პრი-
ნცესსა მგლოვიარე გვეზარავს მოწყენა“.
შალვა კარმელმა იცოდა გაბეღული
თქმა ახალი სიტყვის; ერთ მის ლექსში
არის ასეთი რითმა: მორილი—დანარ-
ჩილი. სიტყვა ნორჩი იმან მოაბრუნა,
როგორც დიდად ისტატმა და შესძინა
ქართული პოეზიას ახალი რითმა და
ახალი სიტყვა. ის ბევრს მუშაობდა
ლექსზე: მან საარგვნა აღბერ სამენის
„ერსლი“ და მე შემთხვევით ხელი
ჩამვიარა ოთხი ვარიანტი ამ თარგმა-
ნის. პოეზია და ლექსი იყო სტიქია
შალვა კარმელის. ის კულტურული
იყო ზედმიწევნით და იყო ნიშნები,
რომ ის გახდებოდა ქართული პოეზიის
ტროადრ დე-ბანგილი, რომელსაც გან-
საკუთრებით უყვარდა რითმა და იმევე
დროს ქეშპარტი, პოეტად ითვლებოდა.
შალვა კარმელის ლექსი „არტემიდა“
რომელიც მე ვაარგვნი რუსულ ენაზე,
ავტოცხლებს მითოლოგიას და გამაზ-
ტავს მის პირად ალტაცებას ქალის წი-
ნაზე:

შალვა კარმელი.

მე შენვლება დაფიქრება შალვა
კარმელის სიკვდილზე...
შეიძლება საკუთარ თავზე უფრო
მოლოთ დამწერა ნეკროლოგი:
„სუ გენ-დაცემული არ ყოფილვარ,
როცა შალვა კარმელის ხელებზე მოკ-
და ჩემი ქეთევან, მისი ნათლული: დე-
პეშით მოტანოდა ამბავი მისი სიკვდი-
ლის ამბავსა და მწუხარებას.
მე შენვლება მოვიგონო ჩვენი ერთად
ცხოვრება, საევე ქუთაისის მთავრებით...
ქუთაისში წასვლის წინა დღეს, თვა-
ტფილისის ელემტრონი, ბათუმის
წიგნებით, მაგრამ თვალები გაყინულა
ცრემლებით, და მაგონდება მხო-
ლოდ მისი მოგარბო სახე... გამდარ
დაწვებზე ოდნავ კორფლ დაყრილი,
როავლსაც ის ხშირად პუდრით იფა-
რავდა... მკვალა დაქრული სიარული

შალვა კარმელი.

დაიბადა 1898 წ. ქ. ქუთაისში.
მისი ნამდვილი ვაგონი: გოგიაშვილი.
შვილი ღარიბი მშობლების-მამა
მისს პავლეს ქუთაისში აქვს დურგლის
პატარა სახელოსნო. მიუხედავად სი-
ღარიბისა პავლე გოგიაშვილი ყველა
თავის შვილებს ახარებს სასწავლებლე-
ბში, მაგრამ ქლიქით ელვაზე რამდენი-
მი წელიწადში ჯერ ორი ქალი და შე-
დედა ვაჟი—შალვას უფროსი ძმა უკა-
ნასტენელა უბედურება—შალვას სიკვლი-
ლმა დაეცალგო მის ოჯახში.
შალვა სწავლობდა ქუთაისის ქარ-
თულ გიმნაზიაში და შესანიშნავად და-
ასრულა კურსი 1916 წ. პირველი ლე-
ქსი „როინა“ დაიბეჭდა გზეთ „სა-
ქართველოში“ 1915 წ. ის და რაჯდენ
გვეტაჟე პირველი სრულებით ახალგაზ-
და პოეტები იყვნენ, რომელნიც დაფა-
სეს „ცისფერ ყანწებში“ და 1915
წლიდან იწყება მათი განუწყვეტელი
კავშირი და მეგობრობა პოეტების ორ-
დენთან. 1921 წელს ორივე პოეტი შე-
დინ ორდენში როგორც ნამდვილი წე-
რები. 1920 წ. შალვა კარმელი ჩაირი-
ცხა თბილისის უნივერსიტეტის სტუ-
დენტად, სიტყვიერების დარგზე. ქლი-
ქის ნიშნები დეტყო გიმნაზიის უკანა-
სკენელ კლასებში, თბილისში ჩამოსე-
ლილ შამდენ ეს სენი უკვე საშიში შე-
იქნა მისი ჯანმრთელობისთვის და 1922
წელს მეგობრები ავგავინან მას ახალ-
ტფილისის სანატორიუმში. ახასთუმანმა,
მხოლოდ დროებით, შეაჩერა ფილტვ-
ბის პროცესი, თბილისში დაბრუნებ-
ნას პოეტი გაეცადა, დაეგობრა ანთება,

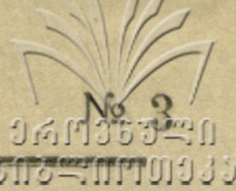
ჩვენი საღამო სურნელია ხრიხანტე-
მიდან:
ვებედა მთავრიდან გადმოეჭვა ცის
არტემიდა,
მიჭკრის მწვერებით სანადიროთ, რომ-
გორც გრიგალი.
ვიცი შენც წახელო! გზა გვეზება ვა-
რდის ტვერბათ.
დაგედვენება არტემიდის ერთგულ
მწვერებათ:—
ჩემი სონეტი, ჩემი რონოლი და მალ-
რიგალი.
სონეტის ფორმა ემარჯვებოდა „ხა-
ბილონის“ ავტორს და აქაც სხანს მისი
პარანსელობა. მის პატარა წიგნში ათი
სონეტი. უფრო ხშირად წარსული სა-
უკუნეები აღვიბედნენ მის ფანტაზიას
და ყოველდღიურ ცხოვრებასთან მას
თითქმის კავშირი არ ქონდა.
სულ ხშირად იგონებდა ის ელვარ
პოეს და სიკვდილის ყორანი უკანასკნე-
ლად გამოეცხადა მას და ახალგაზდას,
პოეტურ იმედებით საევეს მიესალმა
ულმოებელი საღამით. „Nevermozt“
ვაღერინა ფაფრინდაშვილი.

შალვა კარმელი.

პროსპექტზე მარტო ჩავლისს... და
მისი სტელი ტუბები, გრიბოლოვის ქუ-
ჩაზე კუბოსავით ვიწრო ოთახის სის-
ლით შედევილი... ის აღარ ლაპარაკობ-
და ეშინოდა თავის ხმის. და წამწამე-
ბი ყოველთვის დახრილი ქონდა... ალ-
ბათ გრძნობდა სიამარის სიცივეს, რად-
გან თვალებს მაშინ გაახელდა, როცა კრე-
ბზე დატანებულ ფანჯარიდან მზე შე-
მოვიდოდა.
ქუთაისში წასვლის წინა დღეს, თვა-
ტფილისის ელემტრონი, ბათუმის
წიგნებით, მაგრამ თვალები გაყინულა
ცრემლებით, და მაგონდება მხო-
ლოდ მისი მოგარბო სახე... გამდარ
დაწვებზე ოდნავ კორფლ დაყრილი,
როავლსაც ის ხშირად პუდრით იფა-
რავდა... მკვალა დაქრული სიარული

შალვა კარმელი.

დაიბადა 1898 წ. ქ. ქუთაისში.
მისი ნამდვილი ვაგონი: გოგიაშვილი.
შვილი ღარიბი მშობლების-მამა
მისს პავლეს ქუთაისში აქვს დურგლის
პატარა სახელოსნო. მიუხედავად სი-
ღარიბისა პავლე გოგიაშვილი ყველა
თავის შვილებს ახარებს სასწავლებლე-
ბში, მაგრამ ქლიქით ელვაზე რამდენი-
მი წელიწადში ჯერ ორი ქალი და შე-
დედა ვაჟი—შალვას უფროსი ძმა უკა-
ნასტენელა უბედურება—შალვას სიკვლი-
ლმა დაეცალგო მის ოჯახში.
შალვა სწავლობდა ქუთაისის ქარ-
თულ გიმნაზიაში და შესანიშნავად და-
ასრულა კურსი 1916 წ. პირველი ლე-
ქსი „როინა“ დაიბეჭდა გზეთ „სა-
ქართველოში“ 1915 წ. ის და რაჯდენ
გვეტაჟე პირველი სრულებით ახალგაზ-
და პოეტები იყვნენ, რომელნიც დაფა-
სეს „ცისფერ ყანწებში“ და 1915
წლიდან იწყება მათი განუწყვეტელი
კავშირი და მეგობრობა პოეტების ორ-
დენთან. 1921 წელს ორივე პოეტი შე-
დინ ორდენში როგორც ნამდვილი წე-
რები. 1920 წ. შალვა კარმელი ჩაირი-
ცხა თბილისის უნივერსიტეტის სტუ-
დენტად, სიტყვიერების დარგზე. ქლი-
ქის ნიშნები დეტყო გიმნაზიის უკანა-
სკენელ კლასებში, თბილისში ჩამოსე-
ლილ შამდენ ეს სენი უკვე საშიში შე-
იქნა მისი ჯანმრთელობისთვის და 1922
წელს მეგობრები ავგავინან მას ახალ-
ტფილისის სანატორიუმში. ახასთუმანმა,
მხოლოდ დროებით, შეაჩერა ფილტვ-
ბის პროცესი, თბილისში დაბრუნებ-
ნას პოეტი გაეცადა, დაეგობრა ანთება,

ლურია. როცა პირველად ამ კავშირით შევერბა იავე ამბობს, ნიშნად წინადადება ალიარსი. როზანოვის ფიქრით წინადადება ხირტოგოვი მოვლენა კი არ არის, არამედ მისტიკური, რატომ პირველად მინიჭდა წინადადება? როზანოვი უპასუხებს: ეს იმის გამო, რომ ღმერთსა და ადამიანს შორის არის სქესობრივი კავშირი. სტრიქონებს შორის მოსაძინებელი ფარული ინტუიციის როზანოვის თითქმის ღმერთი სქესობრივი და სქესობრივად დასაბუთებული. როზანოვი მოპყავს კიდევ ერთი მავალით: იავე თან დაეცა მისსა და მის ოჯახობას. მოსეს ცოლმა სექსუალურ წინადადება მოახდინა მისი და შესაბამისად: „საქმარო ჩემი სისხლით“. იავე მაშინვე მიხვდა საიღუმლოს და განზარდა მათ. როზანოვის სიტყვით აქ პირდაპირ სექსუალური კავშირი წინადადება. დიდის ანთონიანობით მოპყავს როზანოვი წინადადებას იუდეველთა პოეტური პასაჟი, საცა იავე იხ ელაპარაკება ისინის როგორც ნამდვილს საცოცხლად დასაყვარელს და „ლატინათვის“ სხვა ღმერთთა თავის ცენტრულ სურვილს ახსენებს მას. ეს არის ხერხემალი როზანოვის ინტუიციის.

ბიბლია როზანოვის სიტყვით „ამაჟოვის მუხა“ პრავალტორებიანი და გმედვესებიანი. ყოველი ებრაელი ბიბლიაში მოლოდ ხის ტანის ტოტის. აქედან: გარეული მისიკა ებრაელი: ყოველი ებრაელი გვარშია ფსევდოეგვიპტი. თეიონ გვარი კი სქესობრივი მდინარეს და სქესობრივი ელემენტები ისხიან. ებრაელობა გვარით არის ძლიერი. ეს ელემენტი მათ რიტუალში ცხადდება (სიკცა): დიდს ორმოში ბანაობენ ერუდ დროგამოშვებით და წვირიან ხალს შესვამენ თითქო იმის იმშიდა, რომ ყველაფერში ისინი ერთნი არიან— თითქმის „წვირებიანი“ არილებს „მეორე პირის“ ყოფა აქვთ: „ყოველი იგივე თითქმის“ (—ლოგოსი, მეორე პირი). სტიქის კი „პირველი პირის“ ყოფა

აქვე ყველაფერში, არილებს დამახასიათებელი „სტიქის“ (ალბად როგორც ნიშანი პიროვნობის—, მეორე პირის) სტიქების დამახასიათებელია „წინადადება“ (როგორც ნიშანი პირველის და პირველყოფის). აქედან: ანტიროპოლოგიური სისუსტე არილებს და ანტიროპოლოგიური სიძლიერე სტიქების.

ასეთი კონცეპციით როზანოვი უარყოფს ქრისტიანობას: „ქრისტიანობა წარმოადგენს, ამბობს იგი ფორმულით ერთს თავის წერილში. მართალია მერვეკუთხეის სიტყვა: როზანოვი უფრო საშიშარია ქრისტიანობისათვის ვიდრე თეიონ ნიქსე.

ამ კონცეპციის პირობაში ატარებს როზანოვი ყოველს მოვლენას. აიღეთ თუ გინდ გოგოლი. მას არ ჰქონია სქესობრივი პრედიკატი ქალისადმი. აქედან: მის ქმნილებებში „მიცვალებულნი“ ქალნი უფრო ცოცხალნი გამოდიან ვიდრე თეიონ ცოცხალნი—და, რაც უფრო საგულისხმოა, მიცვალებულნი ყველანი ღამიანი და ახალგაზრდანი ირან.

დასასრულ მომხსენებელმა დაახასიათა როზანოვის სტილი: საოცარი თავის შემოქმედობა და გამოთქმის სიძლიერით. ყოველი სიტყვა მისი დალია ნამდვილი. მომხსენებელის სიტყვით, როზანოვის სტილი თითქმის თეიონ ნიქსეს სტილზე უფრო ძლიერია. როზანოვის სტილში არის ხაზი დისტოციის დილოკების. როზანოვის სტილით მრავალი ფურტივისტი სწერს ეხლა (თუ გინდ კრუჩინის).

მოსვენება დიდის ინტერესით იქმნა მოსმენილი. საზოგადოება დიდძალი დაესწრო.

მომხსენებელის შემდეგ ილაპარაკა ტუციან ტაბიბე. მთავარი ხაზი მისი სიტყვების ის იყო, რომ როზანოვი დამწყობია რუსულ ლიტერატურაში ცინიკური მიმდინარეობის.

კამაი არ ყოფილა.

ფილოლოგიაში თანდათან მეტს ინტერესს იწვევს ეგვიპტული მეცნიერებაში. უკვე შეუღებენ ნიქო მარის ყველა გამოკვლევათა თარგმანს გერმანულ ენაზე. თარგმანი მარის კაპიტალური შრომისა; „ძველი ცხრილები ძველი-ქართული ენის გრამატიკისა“ უკვე დამზადებულია და ახლო ხანში გამოვა გერმანულად.

პროფ. ბრაუნის იაფტიმოლოგიური გამოკვლევა.

გამოვიდა გერმანულ ენაზე წიგნი ლევიციის უნივერსიტეტის პროფესორის ბრაუნისა, შემდეგის სათაურით: „ეგვიპტის თავდაპირველი მისახლეობა და გერმანულენოვანი შთამომავლობა (იფთქური სტუდიები ეგვიპტის ენისა და კულტურისათვის)“. ბერლინი-სტუტგარტი-ლიპციკი. 1922 წელი.

პროფ. ბრაუნი იზიარებს ნიქო მარის იაფტური თეორიას. გერმანული მეცნიერი მიდის იმ დასკვნებამდე, რომ თავდაპირველი მოსახლეობა ეგვიპტისა იქუთენოდა იაფტურ რასას (ე. ი. იმავე რასას, რომელსაც ეგვიპტიანთა ქართულენოვანი ენებიდან გერმანულ ენებზე შეუთვისებია მრავალი კულტურული ტერიმინები. გერმანული ენები დღევანდელის სახით გიბრილული ენაა, და მასში არიო-ეგვიპტული ლინგვისტური პლასტიკა არ სჭარბობს 70 პროცენტს. დანარჩენი 30 პროცენტი არ ეკუთვნის არიულ წყაროს და თავის ახსნას პოლურომს იაფტურ ენებში (ე. ი. ქართულსა და მის მიმართსავე ენების ჯგუფში).

პროფ. ბრაუნის მოხსენებელი წიგნი არის მხოლოდ პირველი ტომი მისი კაპიტალური გამოკვლევისა. ახლო მომავალში გამოქვეყნდება დანარჩენი ტომები.

პროფ. ბრაუნი ამ ყმადა ჰქონებუ

ლოხს ლექციებს ლევიციის გერმანულ ენების პალეონტოლოგიაზე იაფტური თვალსაზრისით.

ინსტიტუტი იაფტიმოლოგიაში.

რუსეთის სამეცნიერო აკადემიისთან დაარსდა ინსტიტუტი იაფტურ მეცნიერებათა. ინიციატორი ინსტიტუტის დაარსებისა და მისი ხელმძღვანელი არის ჩვენი თანამემამულე აკადემიკოსი ნიქოლოზ იაკობის-მე მარის ინსტიტუტის ნამდვილ წევრთა და თანამშრომელთა შორის ითვლებიან: ი. ორბელი, ფ. როზენბურგი, ლ. შერბა, დ. პეტროვი, ი. მუშინოვი, ი. ზარუბინი. ამას გარდა არიან კონსულტანტი-თანამშრომელნი. 1922 წლის პირველ ნახევარში ინსტიტუტს ჰქონდა 12 სამეცნიერო კრება, მოხსენებებით. უკვე გამოვიდა ინსტიტუტის გამოცემა „იაფტური კრებულები“ ინსტიტუტის მუშაობის დიაპაზონს და მის მიზნებს აღნიშნავს ამ კრებულის შედგენელი გამოკვლევები. კრებულში მოთავსებულია:

1. ბასკურ ტერიმინი უდაგარა (ფრანგულად).
2. იაფტიდიზმები გერმანულ ენებში
3. იაფტიდიზმები ალბანურში
4. ტერიმინი: სკივითი
5. ცხენი-ფრინველი, როგორც ტოტემი ურარტული-ეგვიპტულ ტომისა.
6. ტერიმინი: ბასილუსი
7. იაფტიმოლოგიური მისვლა სემიტურ ენების პალეონტოლოგიისათვის.

ყველა ეს გამოკვლევა ეკუთვნის ნიქოლოზ მარის. ამას გარდა აქვე მოთავსებულია ი. მუშინოვის გამოკვლევა: „რიცხვითი სახელები და მათი შეთანხმება ქალღმერთ ენებში.“

ვერ უსწორდება ვერც რიცხვით და ვერც ღირსებით ეგვიპტულ პრესსას ჩინეთის წლიური კრებულს 1921-1922 წლებისა (გამოცემულია ინგლისურად) შემდეგ ცნობებს გადმოგვცემს ჩინეთის პერიოდულ გამოცემებში:

პირველი აღვლი-პერიოდული პრესის შრივი უკირავს ჩინეთის სამხრეთ სატახტო ქალაქს-კანტონს; სადაც გამოდის 130 პერიოდული გამოცემა. შემდეგ ამას მისდევს ჩრდილოეთის სატახტო ქალაქი პეკინი სადაც იბეჭდება 119 გაზეთი. შანაიში გამოდის 84 პერიოდული გამოცემა. დანარჩენ ქალაქებში და პროვინციებში 509 სულ საზოგადოება ჩინეთის გაზეთებისა-უდრის 842.

ეს რიცხვი პერიოდულ გამოცემათა ისეთი დიდი ქვეყნისთვის, როგორც ჩინეთია რასაკვირველია ძალიან ცოცხალ-ეგვიპტოლოგის მისწრაფებით. მარტო ლონდონში, მავალითა, გამოდის 465 პერიოდული გამოცემა.

საზოგადოება ალმოსავლეთის გაერთიანებისა.

კაიროში (ეგვიპტეში) დაარსდა „საზოგადოება ალმოსავლეთის გაერთიანებისა“, რომელიც ისახავს საგნად გაერთიანების თანაწირობის იდეა ყველა ალმოსავლეთის ხალხთა შორის რელიგიის და რასის განურჩევლად. საზოგადოებაში წარმოდგენილია ეგვიპტე, სირია, ოსმალეთი, სარსეთი. საზოგადოება სხვათა შორის ისახავს ლიტერატურულ მიზნებს, და სცილობს გააბას ურთიერთობა ალმოსავლეთის ხალხთა შორის „ნამდვილი კულტურის“ და „კანონიერი ლიტერატურის“ გზით. ამორჩეულია გამგეობა საზოგადოებისა და შემუშავებულია წესდება; რომელიც ნაწილობრივ კიდევ დაიბეჭდა. საზოგადოების პრეზიდენტად არჩეულია შეიხ-ალ-ბაჯარი

ორიენტალიზმი.

ფრანგულ ჟურნალში: „მომხმე ლიტერატურის შედარებითი შესწავლისა“ დაბეჭდილია საგვარდნო წერილი ბალდენსპერგერისა-ორიენტალიზმის შესახებ. იგი აღნიშნავს ინტერესის გაცხადებას ორიენტალიზმისადმი, და აგრეთვე იმ გადაპარბებულ წარმოდგენას რომელიც თანდათან გრცელდება ალმოსავლეთის შესახებ, თითქო აზიის შემოქმედება უფრო მეტ ღირებულებას წარმოადგენდეს ვიდრე შემოქმედება დასავლეთისა.

ავტორი არ იზიარებს ამ გატაცებას ორიენტალიზმით, თუმცა ალმოსავლეთში მისი აზრით უნდა შეასრულოს განსაკუთრებული მისია. მეოცე საუკუნე, იმ ბრძოლის პროცესში, რომელსაც აწარმოებს ჰუმანიზმი და დილაიზმი თანამედროვე მეცნიერების ავტორიტეტის წინააღმდეგ-უყოფილ გამოყენებას იმ ელემენტებს, რომელსაც იძლევა ინდოეთის პანთეისტური სახარება ბუნებისა, იაპონიის იმპრეციონიზმის სული, და ჩინეთისა და ისლამის უტყველო სიბრძნე მაგრამ რათა ასეთმა კონტაქტ-

ტმა მოიტაცოს და არა დასავლეთმა არ დასთმოს არაფერი იმ ინტელექტუალური ლაბიტუსიდან, რომელიც შეადგენს მის მოწოდებას. „ელენტიური სასწაული“-ესლოგოსის დასაბამი, ლათინური „გარკვეულობა, ან და „ფრანგული სინათლე“ ფაქტისა“-არაირან ძირული ფაქტორები სულიერი ცხოვრების ორგანიზაციისათვის. იმ მრავალ განსაცდელთა მიუხედავად, რომელიც გადიტანა ეგვიპტის კულტურაში. ეს ფაქტორები უტყველად დარჩენ თაობითვე, და ესეი ფაქტორები იქნება ძირული ელემენტი მომავალი კულტურის.

ინდოეთის ხელკვება.

მეცნიერის სტენლი კლერკის მონაწილეობით გამოცემა შესანიშნავი ინდოეთის მინიატურები ემირ შაჰის კრებულიდან. ეს მინიატურები დიდ მხატვრულ ღირებულებას წარმოადგენს და როგორც ცნობილია ამ მინიატურებში დიდი გავლენა იქონიეს ულიამ მორისის შემოქმედებებზე.

მეცნიერმა ვ. ჯოლბეგმა პარიზში გამოცემა მეთაღ სანტერესო ალბომი: 14 ინდოეთის სკულპტურა.

100 წლის იუბილე პარიზის აზიის საზოგადოებისა.

1922 წელს პარიზში გადახდილ იქმნა ასი წლის იუბილე საფრანგეთის აზიის საზოგადოებისა, რომელსაც მსოფლიო რეპუტაცია მოიპოვა ალმოსავლეთის შესწავლის საქმეში. იუბილე, თავისი თარიღით შეხვდა ასი წლის თავის ეგვიპტური იეროგლიფების ახსნის სახელგანთქა მამოლიონის მიერ. ამიტომ საზოგადოების იუბილესთან ერთად გადახდილ იქმნა იუბილე ეგვიპტოლოგის.

იუბილე პროფესორ ე. ბრაუნისა

1922 წელს კემბრიჯში 60 წლის იუბილე გადაუხადეს სახელგანთქა ორიენტალისტს სარსეთის ლიტერატურის ისტორიის საუკეთესო მეცნიერს ე. ბრაუნს. იუბილეში მონაწილეობა მიიღეს ორიენტალისტებმა როგორც ინგლისიდან, ისე ამერიკიდან, საფრანგეთიდან და გერმანიიდან.

იაფტიმოლოგია.

ნიქო მარისის მოგზაურობა მსახიანში, ვასპოვის კავშირში.

ჯერ კიდევ 1920 წლის დამდეგს აღმოსავლეთში ნიქო მარისი იმოგზაურა მსახიანში ბასკური ენის შესასწავლად. ბასკური ენის ნათესაობის შესახებ ქართულთა კარგა ხანია რაც არ უნებდა მეცნიერებაში მაგრამ ნიქო მარის მიერ ახლო შესწავლამ ბასკურ ენისა ყოველსავე მოლოდინს გადააბრუნა. ბასკური ენა მთელი თავისი ნატივით ალმოსავლეთის უბნისად მოათავსევე ქართულენოვანი ენებისა და სამტკიცდა რომ იგი ეკუთვნის იაფტურ ენათა ჯგუფს.

1922 წლის შემოდგომაზე აკადემიკოსი ნიქო მარისი ხელახლა გაემგზავრა მსახიანში ბასკურ ენაზე მუშაობის გაგრძელებლად და დამატებითი მასალების შესაკრებლად. ესპანიიდან იგი დაბრუნდება 1923 წლის ზაფხულისათვის და აპირებს საქართველოზე გამოვლას. როგორც გადმოგვცემენ ნიქო მარისი გამოკვლევებს უდიდესი ინტერესი გამოუწვევია ბასკებს შორის. რამდენიმე ახალგაზრდა ბასკი მეცნიერი აპირებენ მარისთან ერთად საქართველოში ჩამოსვლას ქართული ენისა და საქართველოს შესასწავლად.

ბასკების ქვეყანა, როგორც ცნობილია, მდებარეობს პირენეის, ატლანტიკის ოკეანის ნაპირას, ესპანიის და საფრანგეთის საზღვართან. ბასკების რიცხვი აღწევს ერთ მილიონამდე.

ნიქო მარისის შრომები ვაპო-პიულ მხარეში.

აკადემიკოსი ნიქო მარისი იაფტური თეორია, რომელიც ნამდვილ რევილიუციას. წარმოადგენს თანამედროვე

ალმოსავლეთი.

ბერძნულული გამოცემები თანამედროვე ჩინეთში.

იდეა პერიოდული გამოცემებისა ჩინეთში ეკუთვნის უმედიეს ეპოქას. ასე მავალითად ცნობილია, რომ ჩინეთის ძველი ბოგდინანები ყოველწლიურად უგზავნიდნ თავის ვასალებს კაენდარებს. შემდეგ ეპოქაში, მე-VIII საუკუნეში ქ. ში, როცა ჩინეთში გამოიგონეს წიგნის ბეჭდვა, ამ დროს უკვე არსებობდა/გაზეთი (დი-ჩაო), რომელიც ჯერ კიდევ ბელნიფერად გრცელდებოდა: იგი შეიცავდა ბოგდინანის კარის ცნობებს; პირველი ნაბეჭდი გაზეთი აგრეთვე ჩინეთში იქმნა გამოცემული: იგი იბეჭდებოდა აგრეთვე ბოგდინანის კარზე და ოფიციალურ ცნობებს შეიცავდა მიუხედავად იმისა, რომ პერიოდულ

გამომცემლობის იდეა ჩინეთში ასე ძველია, პრესსა თანამედროვე მნიშვნელობით ჩინეთში არ არსებობდა სულ ბოლო დრომდე. პირველი გაზეთი ეგვიპტეში გამოვიდა 1870 წელს შანაიში (სინ-პაი) ახალი გაზეთი-მაგრამ ისიც წარმოადგენდა მხოლოდ ერთ ფურცელს და შეიცავდა აწლ ამბებს.

ჩინური პრესის განვითარება იწყება მხოლოდ მე-XIX საუკუნის ბოლო წლებიდან: ხოლო 1911 წლიდან, ჩინეთის რევოლუციის შემდეგ, ჩინეთის პრესსა თანდათან ეგვიპტულ ხასიათს ღებულობს, ბუნება რასაკვირველია იგი

გამომცემლობის იდეა ჩინეთში ასე ძველია, პრესსა თანამედროვე მნიშვნელობით ჩინეთში არ არსებობდა სულ ბოლო დრომდე. პირველი გაზეთი ეგვიპტეში გამოვიდა 1870 წელს შანაიში (სინ-პაი) ახალი გაზეთი-მაგრამ ისიც წარმოადგენდა მხოლოდ ერთ ფურცელს და შეიცავდა აწლ ამბებს.

გამომცემლობის იდეა ჩინეთში ასე ძველია, პრესსა თანამედროვე მნიშვნელობით ჩინეთში არ არსებობდა სულ ბოლო დრომდე. პირველი გაზეთი ეგვიპტეში გამოვიდა 1870 წელს შანაიში (სინ-პაი) ახალი გაზეთი-მაგრამ ისიც წარმოადგენდა მხოლოდ ერთ ფურცელს და შეიცავდა აწლ ამბებს.

ჩინური პრესის განვითარება იწყება მხოლოდ მე-XIX საუკუნის ბოლო წლებიდან: ხოლო 1911 წლიდან, ჩინეთის რევოლუციის შემდეგ, ჩინეთის პრესსა თანდათან ეგვიპტულ ხასიათს ღებულობს, ბუნება რასაკვირველია იგი

გამომცემლობის იდეა ჩინეთში ასე ძველია, პრესსა თანამედროვე მნიშვნელობით ჩინეთში არ არსებობდა სულ ბოლო დრომდე. პირველი გაზეთი ეგვიპტეში გამოვიდა 1870 წელს შანაიში (სინ-პაი) ახალი გაზეთი-მაგრამ ისიც წარმოადგენდა მხოლოდ ერთ ფურცელს და შეიცავდა აწლ ამბებს.

ჩინური პრესის განვითარება იწყება მხოლოდ მე-XIX საუკუნის ბოლო წლებიდან: ხოლო 1911 წლიდან, ჩინეთის რევოლუციის შემდეგ, ჩინეთის პრესსა თანდათან ეგვიპტულ ხასიათს ღებულობს, ბუნება რასაკვირველია იგი

მკვდარი ბრიუგა.

დღეს თითქო ჩემთვის ქეთისი მკვდარი ბრაუტეა. ყველა წარსული დანგრეული მოდის ბაღებად. აქ მოგონებას შრიალეების ფოთები უკია და ლამდებიან ოცნებანი როდენბახებად.

გაღიარს მთვარე მკვდარ ქალაქზე მარადი სველია. ო, რა უცხოა ეს საღამო და გამოზრწვენა. თავდაფიყებას ჩვენ მგზავრებო ამაოდ გსდევდით, როგორც პრინცესა მგლოვიარე—გვფარავს მოწყენა.

გუშინ ვაგონში ფერმართლები შიშობდნ ქლემქუე-ისროდა ველებს სექტორებად უცხოუმეღისკე. მე კი მათობდა მხოლოდ ერთი ძვირფასი ლექსი: „მიმქონდა ხსოვნა ელენესი იმერეთისკენ“.

მკვდარი ქალაქი გაიღვიძე! მოვიდნენ მტრები და მოახლოდა შებრძოლება, სითურე დიდის. დაუტრეზლად შენ ცოფიან გრივალში ჰქრები როს ყველა ცრემლი დავტრეგავსავარულ ტფილისს.

თავზე გვეცემა ძველ ღმერთებთ ცა შერყეული. უნდა გავძევე ამ ქვეყანას საგველშაპოს... მშობელი მიწა: ორიენი ვართ ჩვენ წყეული და ვერავცდებით დამარცხებას, სირცხვის ეშაოტს

სანხენიტო.

... და მე ვვლავი, რადგანაც მე არ ვვლავი! წ. ტერეზა.

თითქოს გავცივდი თოვლში ღარბი: დანესტიანდა ფილტვის კედარი. შენ ჩემო ლანდო, ვის ეყვარებო,— გზადაკარგული მუხჯო მხედარი! ჩემი ყრმა სული ოქროს სკივრებით გამაფრებულად ასე ქვითინებს: დავიტანჯებო ჩვენ სატკივრებით და მზე აღდგომას არ გავგვითენებს!

ებედავ: მიაფრენს ქარი ნეშობებს. იმათთვის კუბო არსად ითვლება... დღეს ჩვენც მოგვედო უნუგემობებს: შიშინობა და გაყვითლება!

ქვეყნად მოვედი ჩემს უნებურად, სადაც მითვლიდნენ დღეებს ციფრებით. გლობუსის ტოროლას ნისლი ებარა და შევსტკივროდი ცას განცვიფრებით. ო, ის სოფელი: წმიდა, ფარული,— არ იქნებოდეს ნეტარ ჩოში... სხეებისთვის ლოცვა და სიყვარული. მეც გამეყვებოდა საიქიოში!

სღვას ეშაოტო მთვარის ფაქიზი. ცოდვილი სულნი სადაც აწვიან. მივალ ამაყად გულშენაქები და სანხენიტო გავამიკვია! მაღალ კოცონთან სღვახან მწყობრები. ყველას თავები დაუხრეკია. თქვენ ჩემო ძმებო და მეგობრებო: ინვიტორი ჩვენთვის კლექია! წაიღონ ჩემგან ღვთის წყეულიდან თუ რამე დარჩათ გასაქვითელი... თორემ ჩემ ყვითელ ცივ სხეულიდან:— აღარ დარჩება ფერფლიც ყვითელი...!

ლოცვა ხანჯლებით.

დაგებარა ისლურად მთვარე ამონავარი. მღაგე დარბაისლურად ჰაზიშების თავგარი.

გრთავენ მძივამბარჩები: აღრალი და სპეკები. სხეულს ცვივა ფარჩები, ვენებით რომ მოგვკალი.

თუ ვენერა მილოსელს ახლა ვერ ვეღრისები... კლიოპატრა ნილოსელს დაკოცნიან მირჩები.

მწვევა და უკადრელმა ყელს კოცნები შეიბი და ქარების კადრილმა შორს გაშალა შლეფი.

შენთვის თუ მილოცნია ყველ—ეს—გიტანჯალი... ახ, რა ვენებით ჰკოცნიან. ახ, როგორ ჰკლავს ხანჯალი!

არტემიდა.

შენი თვლები კუდიანის ჯადოს ჰფარავენ. მათ გადმოხედვას ანგელოზი არ ეკარება. მაშინებს ხალხში სხვათაირი შენი ვარება. პოეტს ჰგონია: რომ ყველაფერს შენ მოგპარავენ.

მინდა იქ მყავდე:— სადაც გზახავს მხოლოდ არავინ. სადაც ბავშვით დაგამინებს ღამის მოქნარება. ტყე, მთა, ირმები და ლავიერო თუ გვეყვება— მზად ვარ, ძვირფასო, აგოფოთლო ღმერთთან კარავი.

ჩენი საღამო სურნელია ხრისანტემიდან. ვებედავ მთვარიდან გადმოეშვა ცის არტემიდა. მიჰქრის მწვერებთი საწაღაროთ, როგორც გრივალი.

ვიცი შენც წახვალ! გზა გეშლება ვარდის ტყვრებათ. ჭაგედევენება არტემიდას ერთგულ მწვერებათ:— ჩემი სონეტი, ჩემი რონდო და მადრიგალი.

მკვდარი ბრიუგა.

დღეს თითქო ჩემთვის ქეთისი მკვდარი ბრაუტეა. ყველა წარსული დანგრეული მოდის ბაღებად. აქ მოგონებას შრიალეების ფოთები უკია და ლამდებიან ოცნებანი როდენბახებად.

გაღიარს მთვარე მკვდარ ქალაქზე მარადი სველია. ო, რა უცხოა ეს საღამო და გამოზრწვენა. თავდაფიყებას ჩვენ მგზავრებო ამაოდ გსდევდით, როგორც პრინცესა მგლოვიარე—გვფარავს მოწყენა.

გუშინ ვაგონში ფერმართლები შიშობდნ ქლემქუე-ისროდა ველებს სექტორებად უცხოუმეღისკე. მე კი მათობდა მხოლოდ ერთი ძვირფასი ლექსი: „მიმქონდა ხსოვნა ელენესი იმერეთისკენ“.

მკვდარი ქალაქი გაიღვიძე! მოვიდნენ მტრები და მოახლოდა შებრძოლება, სითურე დიდის. დაუტრეზლად შენ ცოფიან გრივალში ჰქრები როს ყველა ცრემლი დავტრეგავსავარულ ტფილისს.

თავზე გვეცემა ძველ ღმერთებთ ცა შერყეული. უნდა გავძევე ამ ქვეყანას საგველშაპოს... მშობელი მიწა: ორიენი ვართ ჩვენ წყეული და ვერავცდებით დამარცხებას, სირცხვის ეშაოტს

რომელიც მოედო ეპიდემიასავით საფრანგეთის ომის დროს, და რომელსაც უნდა მიეწეროს უმთავრესად საფრანგეთის გამოკვება. დღეს ეს ომის ცხელება დასრულებულად ითვლება და ძველი ტრადიციის ეურნალები ისევ იწვევენ გამოკვებას ძველ ეურნალებს პირიქით ემატებიან ახლები და საფრანგეთი განიცდის დიდ აღორძინებას.

საფრანგეთის ახალი პოეზია.

1. უნანიმიტები.
ყველაზე ცხოველი და გავლენიანი ჯგუფი ფრანგი პოეტების დღეს დღობით არის გვიგელ წოდებული შკოლა „unanimistes“: შარლ ვილდრაკი, ჟორჟ დიუამელი, მარსელ მარტინე, ეფე ვორჟ შენევიერი, რენე არკოსი და სხვ. ამ შკოლის ფორმაცია მოხდა ლაზარის წრიდან რომლის წევრებიც თვითონ აწყობდნენ და ბეჭდამდნენ თავიანთ ნაწარმოებში. შარლ ვილდრაკი ავტორია ლექსების წიგნის: „Livre d'Amour“ და „Decouvertes“ კრიტიკულ პროზის კრებულის ყველაზე უფრო ცნობილი წიგნი ვილდრაკის არის „Les Chants du Desespere“, სამხედრო ლექსების კრებული.

მეორე მეთაური შკოლის არის ჟორჟ დიუამელი პოეტი, კრიტიკოსი და დრამატურგი მის ლექსების წიგნს ჰქვია სახელით „ეკლეგიები“. ომის დროს დიუამელმა გამოუშვა წიგნი ლექსების „ეკროპია“ და „La vie unanime“ სულ უკანასკნელად გამოუშვა წიგნი: „საყვარლების მოგზაურობა“. ეფე ვორჟ შენევიერი წიგნები: „თქვენ ხართ ადამიანები“ და „საათები“. მანვე სთარგმნა ა. ბლოკის „თორმეტი“.

ჟორჟ შენევიერმა გამოუშვა წიგნი „Appel au Monde“ წიგნი ლირიკის და ოდების.

ამ შკოლის პოეტების განსაკუთრებულ თვისებას შეადგენს vers libre, რომელსაც სამუდამოდ გასწყვიტა კავშირი რითმისთან და მეტრიულ ელემენტებთან ძველ კლასიკურ ლექსის ტრადიციებთან.

დადასტები.

მეორე შკოლა ფრანგი პოეტების არის „Dada“ დადასტების წრეს შეადგენენ: ტრისტან ტარა, პიკაბია, რეი-მონტი, სოპოლევი. ისინი შეგნებულად უარყოფენ ძველ ხელოვნებას და ლიტერატურას. გახუთები დაუპაღალი შინაგანი ანტიზაგენ დადასტების წინადადებას „დასწყით ლურჯი“. დადასტები დრო გამოუშვეს უმეტეს ფურცლებს და პროკლამაციებს აი ზოგიერთი მათ აფორიზმებიდან:

სიშინიდე—ზედმეტი ღარიბებისთვის, იყავით.

კუჭყანი.
კი—არა.

„დადა“ არსებობდა ყოველთვის: მაღონა იყო „დადასტა“
თუ თქვენ გეგნებთ თქვენი იდეები უნაყოფო და სასაცილო, იცოდეთ რომ თქვენთან საუბარს იწყებს „დადა“
დადასტები აცხადებენ რომ მათ ყვეთ ჯგუფები: ამერიკაში, ესპანიაში, გერმანიაში, იტალიაში, შვეიცარიაში და ბელგიაში.

ბერლინიში მართლაც გაიშარა პროცესი დადასტების ჯგუფის მწერლების თავმჯდომარის იოგანეს ბაადერის და მხატვარ გროსის წინააღმდეგ რომელსაც გამოაფინეს კარიკატურა არმაზე.

დასავლეთი ევროპაში.

გამოვიდა ბერგსონის ახალი წიგნი „ხანგრძლივობა ეინშტეინის თეორიასთან დაკავშირებით“. ბერგსონი ეინშტეინის დეკარტის მექანიკურ მიძღვრების გამგრძელებლად სივლის და რომელსაც უპირისპირებს ნიუტონის დინამიზმს.

გერმანიაში.

გერმანიაში ბერგსონის ლაპარაკობენ ფრანკ ვერფელის მაგიურ ტრილოგიაზე—„კაცი საკისი“. აქ არის იგივე ფაუსტის პრობლემა. გავლენა სწავს იბსენის („პირგაფრტ“) და სტრინბერგის („დამასკის მიმართ“). დრამატული განსხვავება სრულიად ახალია და ორიგინალური.

ახალი—სპრესიონიზმზე: გამოვიდა წიგნი კაზიმირ ედშიტის —„ერთიანი ნიშნა“. ავტორი ეხლა უკვე დრო მოკმულად სივლის ექსპრესიონიზმს. პირიქით: მ. ჰაუზენრი თვის ახალი წიგნი „ახალი პოეზია და ხელოვნება ევროპაში“ ექსპრესიონიზმს თვლის ძალზე აქტუალურ მიმდინარეობად. ასანიშნავია აგრეთვე წიგნი ლ. შლაესის: „პირადი მე და დემონები“. კურტ ჰილდერი ეხება გარდაცვლილ ექსპრესიონისტ რუბინერს და თვითონ ექსპრესიონიზმს

სივლის ნეგატიურ ლიტერატურულ მოვლენად. კუნო პრობლემები ეხება შტერნბაიმს და დიდათ აფანეს მას.
გამოვიდა კვლევა ერნსტ კასირერის—„იდეა და ფორმა“. ავტორი პრობლემას სწევებს გოეტეს, შილერის, კლისტის და ჰელდერლის მავალითებზე. მთავარი აზრი: „ნამდვილ-ქმედის ფილოსოფიურ აზრს აქვს განსაკუთრებული კონკრეტ სულიერი სიტუაცლე, ძალა ფორმათა ქმნის“

ბერლინიში ამ ეჟმად იმყოფებიან რუსეთის ფილოსოფოსები: ბერდაევი, ფრანგი და სხ., რომელთაც იქ დაუარსებით რელიგიოზური აკადემია.

ხელოვნება რუსეთში.

პოემა „ეინშტეინი“.
უკრაინელმა პოეტმა და პროფესორმა ვ. ა. გაღინსკიმ დაასრულა და წაიკითხა ხარკოვის ლიტერატურულ წრეებში ახალი პოემა „ეინშტეინი“, რომელიც ეხება უახლოეს ნერტისა და ეინშტეინის სახელებთან დაკავშირებულ მეცნიერულ აღმოჩენათ.

ფუტურისმიდან რეალიზმისაკენ.

„პროლეტ კულტთან“ არსებული „საბჭოთაი ხელოვნების განყოფილება“-მ ინდუსტრიალურ მხატვრობას მიჰყო ხელი. უკანასკნელ წინში განყოფილებაში მონაწილეთ ეჩნევათ სრული გადახრა ფუტურისმიდან რეალიზმისაკენ. ხელმძღვანელთა შორის აღსანიშნავი არიან: ემეროვი, პალმონი და არვატოვი.

პუშკინის გამოუცემელი ნაწარმოებები.

ინაერში გამოვა ა. პუშკინის ჯერ გამოუცემელი ნაწარმოებები (მოთხრობები მაგილასთან).

სახელმწიფო გამოცემა-ლოგა.

სახელმწიფო გამოცემლობამ მუშაობის გასაცხოვლებად 5 მილიარდი მან. გადასდო. ამ ფულით განზრახულია ქალაქის შექმნა, რომლის შემდეგაც იგი შეუდგება წიგნების გამოცემას წინასწარ შემუშავებულ გეგმის მიხედვით. მთავარი ყურადღება მიექცევა აქვს სახელმძღვანელოების გამოცემას. შემდეგ გამოცემული იქნება მდიდარი მარქსისტული ლიტერატურა, თარგმანები საერთაშორისო ლიტერატურიდან და ქართული კლასიკური ლიტერატურა. პირველ რიგში განზრახულია შემდეგ ავტორების გამოცემა. ვაჟა-ფშაველა დანარჩენი ორი ტომის, ალექსანდრე უახუბევი სამ ტომად, აკაკი წერეთელი—ორ ტომად. გარდა ამისა გამოცემული იქნება ივანე მაჩაბლის მიერ თარგმნილი შექსპირის დრამები სრულიად. შემდეგ გამოცემა ვასილ ბარნოვის ერთი წიგნი, და შიოთაგვისპირელის მოხრობები. გარდა ამისა სახელმწიფო გამოცემლობის მიერ მიღებული იქნა დადგენილება, რომლის ძალით გამოცემულ უნდა იქნეს შალვა დადიანის პიესები ერთ ტომად. სამეცნიერო ნაწარმოებთან პირველ რიგში გამოვა პავლე ინგოროვას „რუსთაველიანა“. დასასრულ გამოცემლობამ გაიღო 500 მილიონი მანეთი ფიროსმანიშვილს მონოგრაფიის გამოცემა წინასწარ ხარჯებისათვის. მონოგრაფიის გამოცემა მინდობილი აქვთ ტიციან ტაბიძეს და კარლ ზდანევიჩს.

საავტორო მონარჩი.

სახელმწიფო გამოცემლობამ შეიმუშავა საავტორო მონარჩი ორიგინალურ პროზისა, ლექსისა და ყოველგვარი ნაწარმოებთათვის. მონარჩი შემუშავებულია აგრეთვე თარგმნილ ლიტერატურისათვის.

პროფ. ივ. ჯავახიშვილის მიერ აღმოჩენილი ხელნაწერები.

როგორც ვამოგვეცემენ სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს, დამსახურებულ პროფესორს ივანე ჯავახიშვილს აღმოუჩნია ქართული უძველესი ხელნაწერები, რომლებიც მე-VI-საუკუნეს უკუთვნის ასეთ ხელნაწერების აღმოჩენა ერთი უდიდესი მოვლენაა ქართულ მეცნიერებაში. სახელმწიფო უნივერსიტეტი აწყობდა საგანგებო ექსპედიციებს იმ მიზნით, რომ მოენახათ რომელიმე უძველესს ეცვლსაზე ძველ წარწერა. აქ ყოველ სიტყვას ეძლეოდა განუზომელი მნიშვნელობა. პროფესორ ჯავახიშვილის მიერ აღმოჩენილ ხელნაწერების

შემდეგ მდგომარეობა ძირუხლად იცვლება. რა თქმა უნდა ამის შემდეგ შესაძლებელია მრავალი ჭეშმარიტ დებულება მიღებული აზრი ქართულ ენის ფორმების ცვლისა, თვით ქართული პოლიტიკური თუ ეკონომიური ისტორიის შესახებ სრულიად შეიცვალოს. შესაძლებელია მრავალი ჰიპოტეზა დამტკიცდეს საბოლოოდ. დაუფასებელი მნიშვნელობა ეძლევა აღმოჩენილ ხელნაწერებს ქართული ენის ევოლუციის შესწავლისათვის. მხოლოდ ამ ხელნაწერებით ხდება შესაძლებელი შესწავლა წმინდა ქართული ენისა, იმ სახით, როგორათაც არსებობდა იგი

მონღოლების შემოსევამდე, ვინაიდან აქედან იწყება ქართული ენის დეკადანსი, დაეცა, შერყვნა უცხო ენების გავლენით. უძველესი აღმოჩენა თავისი მნიშვნელობით სცილდება საქართველოს საზღვრებს და მის საერთაშორისო ხასიათი ეძლევა.

როგორც ვამოგვეცემენ, პატივცემული პროფესორი ივანე ჯავახიშვილი, ამ მოკლე ხანში წაიკითხავს საგანგებო მოხსენებას აღმოჩენილ ხელნაწერების და მათ მნიშვნელობის შესახებ. ჩვენ ვეცდებით შემდეგ ნომერში დაწერილობითი ცნობების მოყვანას.

სარედაქციო კომლენია.

ხელოვნების სასახლე

სერგ. ქ. № 13.
სრულიად საქართველოს ახალი მშენებლის კავშირი

მოხსენებანი, რომელნიც წაკითხულ იქნებიან კავშირის საჯარო სხდომაზე 1923 წელს:

- I. გრიგოლ რობაქიძე:
 - ა. გოეტეს აპერცეპცია
 - ბ. ჰელდერლინი
 - გ. ექსპრესიონიზმი
 - დ. ლირიკის პრობლემა
 - ე. შარლ ბოდლერი
 - ვ. ახალი დრამა
 - ზ. ვასილი როზანოვი
 - ჰ. აპოკალიპსი და დეკლანსი

- II. პავლე ინგოროვი:
 - ა. დილოვი
 - ბ. Parallelement
 - ბ. რიტმი ეპოქების
 - დ. ჩახრუხაის-ძე. მეგნუნი, პოეტი, მოგზაური-რიანილი
 - ე. რუსთაველიანა, მეორე ციკლი მოხსენებათა:
 - 1. პოემის შესავალი და დასასრული, აღდგენილი ტექსტი
 - 2. რუსთაველი და რელიგია (ტენდენციის ხაზები პოემაში)
 - 3. რომანტიული ეპოსი მე-XII საუკუნის ქართულ პოეზიაში და ვეფხისტყაოსანი
 - 4. პოემის ორიგინალობის საკითხი.

- III. პაოლო იაშვილი:
 - ა. რებო და პიკასო
 - ბ. სული და სოლდათი
 - გ. პარმონის პრობლემა (პუშკინი)
 - დ. სინილისი, ქრისტე და პოეტი
 - ე. ვაჟა პროზა

- V. ტიციან ტაბიძე:
 - ა. ივანე მაჩაბელი
 - ბ. თეოდორ ლორცევი
 - გ. პატროსი ქალაქი პოეტების
 - დ. სმერდიაკოვი გიტარით
 - ე. აუტოლაფე პოეზიის

- VI. ვალერიან გაფრინდაშვილი:
 - ა. საქართველო და დენდონი
 - ბ. მის უფიქვაცია პოეზიაში (ჩატერტონი, შაქერტონი, მერიმე).

- VII. ვახტანგ კოტეტიშვილი:
 - ა. თეორია ესთეტიური შემეცნებისა
 - ბ. სანდრო ყაზბეგი
 - გ. ალექსანდრიის დეკლანსი.

- VIII. კოლაუ ნადირაძე:
 - ა. მანეკნები (პორტრეტები პოეტების)
 - ბ. ლეონარდო და ვინჩი

- IX. გიორგი ლეონიძე: საბა-სულხან ორბელიანი
- X. შალვა აფხაიძე:
 - ა. ქართული პოეტისები
 - ბ. ელენე დარიანი
 - გ. მაღონა პოეზიაში

- XI. კონსტ. ჭკუნიძე: კლასიციზმის სათავეები.
- XII. მიხეილ აბრამიშვილი: სიმბოლიზმის თეორია.
- XIII. სერგეი კლდიაშვილი: პროზის პრობლემა
- XIV. ალი არხენიშვილი:
 - ა. პერსოვ დეზესენტ
 - ბ. ლუდოვიკ ბავარიელი.

- XV. რაჭდენ გვეტაძე: აპულიკი.
- XVI. ტიციან ტაბიძე და ვახტანგ კოტეტიშვილი: საღამო ქართული კრიტიკის (ნიკო ნიკოლოძე, იონა მენუნარჯია, კიკა აბაშიძე, არჩილ ჯორჯაძე, ივანე გომარტელი).

პოეზიის აკადემია

სრ. საჯარო-თვალს ახალი მშენებლის კავშირის. მოხსენებანი, რომელნიც წაკითხულ იქნებიან 1923 წელს.

- I. გრიგოლ რობაქიძე:
 - ა. ლირიზმი და პერსონალიზმი
 - ბ. პოეზია და ასტრალიზმი

- II. შალვა ინგოროვი:
 - ა. სიტყვა, როგორც ფონემა
 - ბ. ქართული დეკსი
- III. ჰაიფო ააშვილი:
 - ა. პოეტი და ბიოგრაფია
 - ბ. ფრანსუა ვიონი
- IV. ტატიან ტაბიძე:
 - ა. ირონია და ცინიზმი
 - ბ. პოეტი და გარეგნობა

- V. ვახტანგ კოტეტიშვილი:
 - ა. პოსტიტივი ხელოვნება: ფორმა და შინაარსი
 - ბ. ესთეტიკის ალგებრა
- VI. ვალ. გაფრინდაშვილი:
 - ა. ლირიკა, როგორც ელიზიუმი
 - ბ. ახალი მითოლოგია

- VII. პავლე აბრამიშვილი:
 - ა. მხატვრული შემოქმედების პროცესი (ეპოქელმ გუმბოლდტი და აფანასი პოტეხნია)
- VIII. გიორგი ლეონიძე:
 - ა. პოეტების გენეოლოგია
- IX. შალვა აფხაიძე:
 - ა. ნიკოლოზ გუმბოლიკი
 - ბ. სარკის მისტიკა.

აკადემიის აკადემიაში

აკადემიის აკადემიაში
მოერ წაკითხული იქნება
მთლიანი კურსი:
ქართული საბარო ლიტერატურა კლასიკური პერიოდის (VIII-XIV).

დაწვრილებითი პროგრამა გამოცხადდება კურსის გასსნის დროს

ახალ მშენებლის კავშირში.

ქვრ. ს. 4 თებერვალს. ხელოვნების სასახლეში (სერგ. ქ. № 13) სრ. საქართველოს ახალი მწერლობის კავშირი გამართავს

პოეტიის შალვა კარმელის ხსოვნის საღამოს

დასაწყისი საღამოს 7 საათზე

პირველ თბავრულიდან მიიღება ხელის მოწერა ტიციან ტაბიძის წიგნებზე

- I. „შალვა ბაბაშანი“ წიგნი ლექსების:
 - 1. ქალღმერთი ქალაქები. 2. ეფემერი მასკარადი
 - 3. ორპირის სეზონი. 4. ცხენი ანგელოსით.
- II. ბრიგოლ რობაქიძე:
 - აპოლოგია.
- III. „ცისფერი მანქანი“
 - იდეოლოგია და პორტრეტები
- IV. ღაინსრული საბასტიანე.
 - კრიტიკული პროზა.

- 1. „ქართული მღვა“ 2. „პეტრობურგა“ ანდრეი ბელისი.
- 3. „ივანე მაჩაბელი“ 4. „ნიკო ფროსმანი“
- 5. „პრონია და ცინიზმი“, პრობლემა მეზარცხენობის პოეზიაში.
- 6. დიოსკური სებასტიანე: (საქართველო და პოეზია).
- 7. „ლორისის წიგნი“ 8. „პოეტი და გარეგნობა“.
- 9. ასტრალი ძალი. 10. საქართველოს ირრდენტა.
- 11. შედგას პრობლემა. 12. სიმფონია ვაჟა ფშაველისი. 13. თავადი ლორეანი. და სხვა დაბეჭდილი და დაუბეჭდავი წერილები.

- V. შიულ ლაფორგ.
 - წინასიტყვაობა, და თარგმანი „ფერისული სობორო“
- VI. მკოპა: ტიციან ტაბიძე.
 - ორპირის თქროპირი.

პირველი სამი ტომი გამოვა 15 აპრილს, დანარჩენი სამი ტომი 15 ოქტომბერს. ხელის მოწერათათვის წიგნი ეღირება ათი მანეთი ოქროთი ან ხუთი მილიონი ქართული ზონები. ხელის მოწერა მიიღება ხელოვნათა სასახლეში (სერგეივის ქუჩა № 13) სასახლის კომენდანთან. ხელის მოწერით შეუძლიათ პირველად გადაიხადონ ნახევარი, მეორე ნახევარი 15 აპრილიდან. ხელის მოწერის მიღებენ განსაკუთრებულ ბარათს. წიგნები დაროვდება მხოლოდ ხელოვნათა სასახლეში გამოცემლობის აგენტები პროვინციაში არა ჰყავს.

საქართველოს თამბაქოს ტრესტი

ვურჩევთ ყველას შეიძინოს მისი ნაწარმოები.

კანონიერება:

ინგლისური, სოვეტური, სოლიდნი, სოვეტური II ბოზარდუიანის.

კარგებით:

ბუკეტი, გალფია, დელიკატესი, ეგვიპტური, № 8 საფაროვის, სუდები, სიმპატია, კორდო-ვერ „ლევ“ ექსტრა, ლიუმეს, როსკოშ, მარსი სელიანოვისა, მარსი საფაროვისა, ზნაში, № 5 ზარია, გოლუმბა, როზა.

კეთილფეხები:

ეგვიპტური, ირის, პრიმა, დელიკატეს, ფურორ, იდეალ, ხან-კეფი, ეველა ფაბრიკების სოვეტური.

თამბაქოები

უმაღლესი ხარისხის კოლოფები: „კომეტა“ „ლ. საფაროვისა“, „სლონ“, „ოტბორნიმირ“, № 52 საფაროვისა, კეფ და კრიმსკი „კომეტა“, № 52 სელიანოვისა და ბოზარდუიანისა: „სამსონი მაგარი“, № 120 ენფიანდუიანისა, № 108 საფაროვისა და შირაკი „კომეტა“, „საერო“, „საგანგებო“—ბოზარდუიანისა და „ნაროდნი“, საფაროვის—„კომეტა“, „სასუნი“, „მირი“ და „შირაკი“—ენფიანდუიანისა.

თამბაქოები იუიდება არა ნაკლებ 400 გირვანქისა.

ალმასკოვის გელსსხალთა ბიურო

ამით აცხადებს, რომ ოთხშაბათს 17 იანვარს დღის 12 ს. დასრულებულია აღმასკოვის საკრებულო დარბაზში სელმეორეთ

საჯარო მაჭრობა

ფემდეგ ბაჟებზე:

1) პოსტოლის შესახვევი	№ 2
2)	№ 3
3) დესიმონოვის მოედანი	№ 25
4) კახეთის ქუჩა	№ 8
5) ვარანციის ქუჩა	№ 67
6) დესიმონოვის ქუჩა	№ 29
7) პოდვოდნი ქუჩა	№ 6
8) 19 თებერვლის ქუჩა	№ 89
9) პოდვოდნის შესახვევი	№ 6
10) კახეთის ქუჩა	№ 38
11) დესიმონოვის მოედანი	№ 31
12) კახეთის ქუჩა	№ 40
13) ვარანციის ქუჩა	№ 43
14)	№ 28
15) საბურთალოზე	№ 27
16) ოლღის ქუჩა	№ 44
17) ჩერქეზიშვილის ქუჩა	№ 36
18) კახეთის ქუჩა	№ 1
19) სამანი მოედანი	№ 1
20) სუფსარქისის შესახვევი	№ 2

დანარჩენ ბაჟებზე, რომლებიც გაიცა 14 იანვარს საჯარო ვაჭრობით შესდგება მსურველთათვის „პერეტორეკა“. ყოველივე ზირობების გაკება შეიძლება გადასახდით ბიუროს კანცელარიაში სპეციალურ მაგიდის გამოყენებით.

**საქართველოს სასურსათო სახალხო
კომისარიატი**

<p>უნივერსალური მალაზია № 1 (სახალხის ქ. შირაზის ყოფ. მალაზია) მანუფაქტურა, მინის და ემელის ტურქული და ფართო მოხმარების სხვა საგნები.</p> <p>მალაზია № 2 პლენაროვის პროპ. სახელოსნო კლუბის პირდაპირ. ეველაფერი სასოფლო მეურნეობისათვის სხვა და სხვა მიწის მუშაობის იარაღები</p> <p>უიღულობს: აბრეშუმს, ფრიზონს, აბრეშუმის ზარკას და სხვა ნედლე მასალას, სასურსათო პროდუქტებს და სხვა ნაღდ ანგარიშზე საქონლის მანათის კვალობაზე. (კრ. 116-1-1)</p>	<p>სასურსათო მალაზია № 3 დესიმონოვის მოედანი, 4 (რიყე).</p> <p>თევზეულობის მალაზია ბუშკინის ქ. ყოფ. სემენარია. ყოველ თვე მოდის თევზეულობის და ხიზილალის დიდი პარტიები</p> <p>ფასები ბაზრის ფასებზე ნაკლებია კომერციული განყოფილება ევანგულოვის ქ. № 2.</p>
---	--